

Doma na ŠUMAVĚ

Noviny pro milovníky Šumavy, její přírody a lidí

Do Strašína se vrátí Madona

O letošních Vánocích zažije Strašín na Šumavě pozoruhodnou kulturní událost. Na hlavní oltář místního poutního kostela se vrátí dlouho postrádaná středověká socha Panny Marie s Ježíškem, která tu byla zcizena neznámým pachatelem už před 27 lety. Nebude se ovšem jednat o original, který je bohužel stále nezvěstný, ale o pečlivě zhotovenou rekonstrukci, kterou podle několika dochovaných fotografií a další dokumentace vytvořili specializovaní odborníci. Tato náročná akce se mohla uskutečnit letos především díky velkorysému sponzorskému příspěvku anonymního dárcce, zaníceného milovníka Šumavy. Ztrátu Strašínské Madony si místní lidé uvědomovali velmi naléhavě a s bolestí v srdci. Vždyť se jednalo nejen o významnou uměleckou památku, ale především o hlavní sakrální předmět jejich svatyně, který v běhu staletí přitahoval tradičně zájem celých generací početných zbožných poutníků z blízká i daleka. Postupem času se tak milostná socha Madony ve Strašíně stala jakýmsi paládiem – mystickým ochranným symbolem celého pošumavského kraje.

Dřevěnou sochu Madony strašínského kostela věnoval koncem 15. století místní patronátní pán, jeden z nejmožnějších a nejbohatších českých velmožů té doby, držitel hradů Švihova a Rábí, králův rádce a nejvyšší sudí Království českého, mimořádně vzdělaný Půta Švihovský. Tato madona, skvělé dílo pozdní gotiky, výmluvně dokládala vytříbený a vybraný vkus urozeného dárcce. V případě Strašínské Madony se jedná o takzvanou Assumptu, zobrazení Nanebevzaté Panny Marie jako Královny nebes s žezlem v pravé ruce a s dítětem v náručí, stojící na půlměsíci obráceném dolů. Ikonografie sochy zde vychází ze středověkých interpretací Zjevení sv. Jana, které líčí Pannu Marii jako „Ženu oděnou sluncem, s měsícem pod nohama.“

Rekonstrukce plastiky, která je bez korunky vysoká 110 cm, byla svěřena uměleckým restaurátorům – akademické sochařce Lence Kortánkové a akademickému sochaři Rostislavu Jackovi, kteří s podobnými aktivitami mají již řadu zkušeností. Zprvu oba tito umělci vytvořili hliněný model v poměru 1:1, který se průběžně konzultoval a korigoval podle připomínek historiků umění, předních znalců středověkého umění, zejména univ. prof. Jana Royta a Dr. Petera Kováče. Z tohoto modelu byl pak proveden odlitek ze speciální hmoty,

(pokračování na straně 2)

Zima v proměnách času

Život je změna. Něco na tom bude. Nevím, od kolikátého roku života je jedinec nazírán coby pamětník, ale od šesti křížků už by to mohlo projít. Aspoň nakrátko, než se z pamětníka stane už natrvalo nepamětník.

Byl jsem menší, a tak i hromady sněhu před činžákem ve Vimperku byly logicky větší. Týdenní služba úklidu chodníků od napadaného sněhu byla pro dospělé nepřijemnou povinností, pro nás děti vítaným zpestřením zimních radovánek. Takže jsme ochotně pomáhali s hrnutím sněhu a jeho pečlivým vršením na hromady. Vydlabat díru do hromady, postavit hradby proti vedlejšímu konkurenčním stavitelům a sněhová bitva mohla začít. Občas nějaký monokl nebo rozbité okno patřilo ke koloritu zimní zábavy, úhradu za zasklení vyřešil táta ručně po návratu z práce. Ze sídliště, kde jsme tenkrát bydleli, vedla k Hrabčím, malé vsi nad Vimperkem, vyšlapaná stopa přes tři louky. Říkali jsme jí kilometrůvka. Gumové lyžáky, měl jsem červené, většina ostatních kluků hnědé, by dnes na sjezdovce neobstály. Ale my jsme na nich mohli chodit i do kopce. Odměnou byl svistot zpátky dolů k městu. Samozřejmě ve stejné vyšlapané stopě, vyjetí z ní bylo okamžitě ztrestáno tygrem. Ale lyžovalo se

i na úrovni. Na Sklářích, v další malé vesničce na druhé straně nad městem, udržovala parta nadšenců okolo pana Dolejšho malý lyžařský běžecký areálek a u lesa na prudkém svahu dolů k městu točil malý šlepr, takže úžasný pokrok. Z nedalekého Boubína se směrem na Kubovku jezdily krajské sjezdové závody, ale tam jste museli nahoru pěšky.

Mezi domy ve městě bylo množství plácků. V létě jsme na nich hráli fotbal nebo vybíjenou, to když tam byly holky. V zimě jsme hřiště polévali vodou a hráli hokej a holky bruslily mezi námi. Všichni jsme pak chodili fandit na tehdy ještě nekrytý zimní stadion vimperským hokejistům. Nebo to byli fotbalisté, co hráli v zimě hokej? Nejméně polovina mužstva prostě na podzim zula kopačky a do jara válela na bruslích. Asi do smrti nezapomenu na rachot z tlučení do kovových reklam na tribunách k stán. Sedadla nebyla, asi bychom zmrzli, jen někteří vyvolení dobrovolníci se zahřáli o přestávce odhrnováním sněhu z ledu. Kolikrát jsme museli odhrnout sněh i v půlce třetiny, když chumelilo.

Ale co máme pořád s tím sněhem. Z pohledu statistiky je zima ročním obdobím s vyšším výskytem sněhových dnů než po zbytek roku a podle známého vtipu, kdy indiáni řežou dříví, zima a sněh zase přijdou. Nebo dnes spíš my musíme jít za nimi. Lyžaře, toulající se zimní krajinou Pošumaví nebo vytrvale hoblující místní kopeček za vsí, potkáte jen zřídka. Sněhu je rok od roku méně a konkurence zimních středisek nahoře na Šumavě nebo i v blízkých Alpách je veliká. A jsme zase u té změny. Sněh dnes běžně vyrábíme. Stačí sněhové dělo nebo tyč, voda, teplota blízká nule a už se lyžuje. V Monínci, kousek za Prahou, v 700 m n.m. vyrábí sněh běžně při 15 stupních nad nulou, ale umí to i při 35. Koncem října tam lyžaři jezdili na půl metru sněhu. Naším meteorologům už tak zamotali hlavu, že ve sněhovém zpravodajství uvádějí výšku umělého sněhu jako přírodní. To se pak jeden podívá, když přijede na hory a mimo sjezdovek je zeleno.

Ať už nám letos sněh napadne nebo si jej vyrobíme, je dobře, že lyžařů na svazích lyžařských středisek nebo v krásné šumavské krajině na běžkách je stále dost. Možná, že když indiáni toho dříví nařežou víc, budeme lyžovat i u nás za vsí dole v Pošumaví. Moc bych si to přál.

Vladimír Silovský

Střípky odjinud

Co si myslí spotřebitelé

V rámci projektu *Bohatství našich regionů*, který ARZ realizuje za finanční podpory Ministerstva zemědělství, proběhl v létě 2017 výzkum mezi více než tisíci respondenty. Zkoumal nákup lokálních či regionálních výrobků. Většina dotázaných alespoň někdy zakoupí potravinářské či řemeslné výrobky

s jasnou vazbou na region svého vzniku, 14 % nakupuje pravidelně a téměř tři čtvrtiny respondentů občas. Regionální produkty pravidelně více nakupují lidé ve věku 25–44 let, vzdělanější lidé, lidé s vyšším socioekonomickým statusem a lidé s dětmi. Průzkum asi nepřekvapivě potvrdil, že lokální a regionální produkty jsou stále vnímány jako cosi luxusního, co si dopřáváme pouze občas. Přitom ale respondenti zároveň tvrdili, že se při nákupu rozhodují především podle kvality (66 %), chuti (50 %) a až na třetím místě podle ceny (41 %). Potěšitelné je, že některou regionální značku zná 36 % dotázaných.

Jíst s rozumem

Další aktivitou projektu *Bohatství našich regionů* je kampaň podporující nákup kvalitních lokálních produktů. Jedním z cílů regionálních značek je ukázat,

že lokální a regionální produkty vznikají díky umu a práci našich lidí, a zisk, který v optimálním případě vznikne po jejich prodeji, bude s největší pravděpodobností investován opět u nás doma – do rozvoje výroby, která přinese nová pracovní místa, či do zvelebení našich obcí a krajin. Abychom tyto myšlenky přiblížili co nejširší veřejnosti, připravili jsme kampaň zaštitěnou heslem: „Jíst lokálně, znamená jíst s rozumem.“ Součástí kampaně je speciální webová stránka www.jistsrozumem.cz, kde najdete nejen výsledky výše zmínovaného výzkumu, ale také originální videospot a tištěné letáčky.

Kateřina Čadilová,
národní koordinátorka ARZ